

AKADEMIA MUZYCZNA IM. I.J. PADEREWSKIEGO W POZNANIU
WYDZIAŁ KOMPOZYCJI, DYRYGENTURY, TEORII MUZYKI I RYTMIKI

Przedmiot:	Historia muzyki powszechnej z literaturą muzyczną		Punkty ECTS:	10
Koordinator przedmiotu:	Imię i nazwisko: dr Mikołaj Rykowski, prof. AM		Ilość godzin:	180
Wydział:	Kompozycji, Dyrygentury, Wokalistyki, Teorii Muzyki i Edukacji Artystycznej	Rodzaj zajęć:	wykład	
Instytut:	Instytut wokalistyki	Forma studiów:	stacjonarne	
Kierunek:	Śpiew musicalowy, śpiew solowy	Profil studiów:	ogólnoakademicki	
Specjalność:		Język:	polski	
Poziom studiów	Studia I stopnia	Status przedmiotu:	obowiązkowy	
Umiejscowienie w planie studiów: (ilość godzin, forma zaliczenia, ECTS)				
Semestr I:	30 godzin, K, 1 ECTS, 15 godzin, K, 1 ECTS	Semestr II:	30 godzin, K, ECTS	
Semestr III:	30 godzin, K, 1 ECTS	Semestr IV:	30 godzin, egzamin, 2 ECTS	
Semestr V:	30 godzin, egzamin, 2 ECTS, 15 godzin, egzamin, 2 ECTS			

Prowadzący zajęcia	Mgr Maria Majewska (sem. I, V) Dr Mikołaj Rykowski, prof. AM (sem. II, III, IV)
Cele i założenia modułu	<p>Po zakończeniu kursu historii muzyki powszechnej student posiada usystematyzowaną wiedzę na temat omawianych epok muzycznych i ich uwarunkowań - zarówno społeczno-historycznych jak i estetyczno-filozoficznych. Ponadto zna twórczość ze szczególnym uwzględnieniem gatunków muzyki wokalne i podstawowe fakty z życia kompozytorów.</p> <p>Student potrafi rozróżniać i charakteryzować style, nurty, kierunki i techniki kompozytorskie charakterystyczne w omawianych epokach muzycznych, również w odniesieniu do twórczości kompozytorskiej.</p>
Wymagania wstępne	Student powinien posiadać umiejętności w zakresie ogólnego rozpoznawania form i gatunków muzycznych oraz wiedzieć do jakich epok historycznych przyporządkować twórczość konkretnych kompozytorów. Niezbędna jest także znajomość terminologii muzycznej potrzebnej do właściwego opisu zjawisk muzycznych i podstawowe wiadomości z zakresu kultury europejskiej.

TREŚCI PROGRAMOWE MODUŁU (przedmiotu)	Liczba godzin
Semestr I	
Muzyka w życiu starożytnych Greków	1
System muzyczny i historia starożytnej muzyki greckiej	1
Instrumentarium i zabytki muzyczne	1
Geneza i rozwój chorału gregoriańskiego w średniowieczu	2
Forma i układ mszy; pozostałe gatunki chorałowe: tropy, sekwencje, dramat liturgiczny	1
Początki rozwoju wielogłosowości	1
Polifonia Szkoły Notre-Dame	1
Epoka Ars Antiqua	1
Ars Nova we Francji	2
Pieśń średniowieczna	2
Muzyka włoskiego Trecenta	1
Ars Subtilior – schyłkowa epoka średniowiecza	1
Semestr II	
Znaczenie terminu renesans, pojęcie renesansu w historiografii muzycznej, periodyzacja, cechy stylistyczne	1
Muzyka angielska i burgundzka I połowy XV w.(Dunstable i Dufay)	1
Muzyka franko-flamandzka XV i XVI w. (Ockeghem, Obrecht, Josquin, Gombert, Willaert, techniki kompozytorskie)	1
Klasycy polifonii (Palestrina i Lasso)	1
Przemiany stylistyczne na gruncie późnego madrygału renesansowego (Carlo Gesualdo da Venosa, Cipriano de Rore Monteverdi)	1
Periodyzacja, problematyka związana z przełomem renesansowo barokowym.	1
Dramma per musica jako wskrzeszenie antycznej idei dramatu. Działalność i program Cameraty Florenckiej	1
Twórczość Claudia Monteverdiego (opery, madrygały, nieszpory)	1
Przemiany stylu operowego (szkoła wenecka)	1
Szkoła neapolitańska jako operowe status quo (zakres znaczenia terminu, ośrodki, twórcy),	1
Twórczość operowa J.F. Haendla (charakterystyka twórczości, rola afektu jako czynnika konstrukcyjnego)	1
Oratorium (geneza, charakterystyka gatunku, rozwój)	1
Kształtowanie się gatunków muzyki instrumentalnej we wczesnym baroku (Twórczość Frescobaldiego)	1
Forma i faktura instrumentalnej muzyki barokowej (Twórczość Vivaldiego, Corelliego, Bibera, Bacha)	1
Gatunek Pasji (twórczość pasyjna J. S. Bacha)	1
Semestr III	
„Więcej światła”! – klasycyzm muzyczny w epoce Oświecenia definicja pojęcia klasycyzm muzyczny; kontekst społeczny („wiek rozumu”); pojęcia: Empfindsamer Still (przedstawiciele), Sturm und Drang (cechy, przedstawiciele), fugato; cechy instrumentacji klasycznej (struktura orkiestry klasycznej – wpływ rezygnacji z basso continuo na instrumentację)	1
Sonata, czego od mnie chcesz? - o sonacie w twórczości kompozytorów XVIII wieku definicja pojęcia sonaty - rys historyczny	1,5

sonata w klasycyzmie (allegro sonatowe – forma binarna i ternarna); zdefiniuj pojęcie styl galant; dojrzała forma sonatowa – przykłady.	
Czy symfonia może zbawić świat? – od sinfonii ku...Odzie do radości symfonia a sinfonia (rys historyczny, przedstawiciele, ewolucja formy); szkoła mannheimska (styl, przedstawiciele); symfonie w twórczości klasyków wiedeńskich.	2,5
„Komedia skończona” - o reformie teatru operowego Christopha Wilibalda Glucka.	1
„Co z tym barokiem”? – teoria afektów w XVIII wieku co to jest teoria afektów?; co to są figury retoryczne? (wymień grupy i podaj przykłady figur w muzyce);	1
Moją muzykę rozumie cały świat” – między uniwersalizmem a geniuszem twórczości Józefa Haydna. twórczość Haydna a najważniejsze fakty z życia kompozytora (perodyzacja); ewolucja idei kameralistyki w kwartetach smyczkowych Haydna (cechy kwartetów z różnych faz rozwojowych twórczości „Papy Haydna”) A jak Amadeusz – charakterystyka twórczości operowej Wolfganga Amadeusza Mozarta twórczość Mozarta a jego droga zawodowa (perodyzacja – do okresu „wiedeńskiego” i od tegoż, podaj cechy); najważniejsze osiągnięcia operowe (akcja dramatyczna, tematyka, współczynniki muzyczne dzieła operowego wobec problematyki popisu i pogłębionego wyrazu dramatycznego) Koncert w epoce klasycyzmu od formy ritornelowej do koncertu klasycznego;	8
Semestr IV	
Romantyzm - ogólna charakterystyka epoki ogólna charakterystyka; estetyka romantyzmu: główne nurty: programowość kontra muzyka absolutna, szkoły narodowe, miniatura muzyczna, dźwięk – wspólny mianownik; korespondencja sztuk.	2
Idiomatyka pieśni romantycznej – Schubert, Schumann, Brahms, Mahler, Chopin. - dlaczego pieśń? - ogólne cechy pieśni; - pieśni Schuberta i Schumanna. - pieśni Chopina	2
Muzyka programowa – Berlioz, Liszt. muzyka programowa definicja; „muzyczne atrybuty programowości” (Motywy przewodnie, instrumenty w funkcji atrybutów programowości, cytaty muzyczne i stylizacje); programowość według Berlioza i Liszta, Karłowicza	2
Opera w XIX wieku (Bellini, Donizetti, Verdi i Rossini). cechy twórczości operowej Rossiniego (tradycja włoska, Grand Opera, recitativo secco-acompagnato); fazy rozwoju opery włoskiej Bellini, Donizetti, Verdi	2
Miniatura instrumentalna w XIX-wiecznej kulturze muzycznej składniki estetyczne (styl brillant, programowość, symfonizacja faktury, kolorystyka (styl wyrafinowanej kolorystyki); wpływ pieśni;	2
Requiem – Mozart, Berlioz, Verdi, Dvořák, Brahms.	1

nurt cecyliański (Wacław Gieburowski, Józef Surzyński);	
Dramat muzyczny Ryszarda Wagnera	1
Wirtuozeria instrumentalna a styl narodowy (Chopin, Zarębski)	1
Koncert w epoce romantyzmu	
Semestr V	
Ekspresjonizm i transformacje XIX-wiecznej tonalności	2
Wiedeński Krąg Schoenberga. Idiom dwunastotonowy	1
Symbolizm i impresjonizm we Francji	1
Narodziny i rozwój neoklasycyzmu we Francji. Era Cocteau-Satie i Les Six	2
Utwory Strawińskiego z rosyjskiego okresu twórczości	1
Bela Bartok i jego twórczość w Europie Środkowej i Stanach Zjednoczonych	1
Charles Ives. Muzyka eksperymentalna i transcendentalizm	1
Neotonalność i Gebrauchsmusik w Niemczech	1
Prokofiew, Szostakowicz, Kabalewski i Chaczaturian. Socrealizm od wczesnych lat trzydziestych	1
Serializm totalny w Europie	1
Messiaen, Ligeti i awangarda lat sześćdziesiątych	1
Muzyka konkretna i muzyka elektroniczna	1
Przypadek, improwizacja, forma otwarta i minimalizm	1
Szkoły narodowe	1

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Charakterystyka	
			II stopnia PRK	I stopnia PRK
W	W1_W01	Posiada uporządkowaną wiedzę o twórczości muzycznej w szczególności wokalne w perspektywie historycznej, stylistycznej i systematyczne	P6S_WG	P6U_W
	W1_W07	Posiada świadomość kompleksowej i kontekstualnej natury twórczości muzycznej i jej historycznej zmienności, swobodnie orientuje się w problematyce związanej z poszczególnymi epokami muzycznymi i zna podstawową literaturę przedmiotu.	P6S_WG	P6U_W
U	W1_U03	Bazując na wiedzy historycznej potrafi trafie interpretować utwory muzyczne i kryjący się za nimi komunikat.	P6S_UW	P6U_U
	W1_U16	Posiada wypowiadać się ustnie i pisemnie na tematy związane z historią muzyki	P6S_UK	P6U_U
K	W1_K01	Potrafi gromadzić, analizować i interpretować informacje pochodzące z tekstów naukowych, poświęconych zagadnieniom z zakresu historii muzyki	P6S_KR	P6U_K
	W1_K10	Posiada umiejętność posługiwania się profesjonalnym językiem i terminologią muzyczną przy omawianiu zagadnień z zakresu historii muzyki	P6S_KO	P6U_K

Metody kształcenia	<p>wykład praca z tekstem i dyskusja analiza (studium) przypadków praca indywidualna praca w grupach prezentacja nagrań CD i DVD kształcenie zdalne</p>
---------------------------	---

	Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się <i>(należy wpisać te kody, które zostały zweryfikowane wybraną metodą)</i>
Metody weryfikacji efektów uczenia się	egzamin	W1_W01 W1_U16 W1_U03 W1_K10 W1_K01 W1_W07
	kolokwium ustne	W1_W01 W1_U16 W1_K10
	kolokwium pisemne	W1_W01 W1_U16 W1_K10

Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	Warunki zaliczenia:	Zaliczenie przedmiotu uwarunkowane jest uczęszczaniem na zajęcia (kontrola obecności), osiągnięciem wszystkich założonych efektów kształcenia (w minimalnym akceptowalnym stopniu – w wysokości powyżej 50%). Szczegółowe zasady określone są w par. 17 Regulaminu studiów.
--	----------------------------	---

	Warunki egzaminu:	Warunkiem przystąpienia do egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu. Warunkiem zdania egzaminu lub kolokwium jest uzyskanie minimum 11 punktów. Ocena wyrażana jest w skali od 1 do 25 pkt. obowiązującej w AM w Poznaniu.
--	--------------------------	---

NAKLAD PRACY STUDENTA	Ilość godzin:	Punkty ECTS:
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego <i>(zajęcia dydaktyczne, konsultacje)</i>	180	10
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta <i>(przygotowanie się do: zajęć, kolokwium, egzaminu, prezentacji, koncertu)</i>	120	

Literatura podstawowa
<p>M. Ulrich, „Atlas muzyki” t. 1, t. II E. Fubini, „Historia estetyki muzycznej”</p> <p>Starożytność: M. West „Muzyka starożytnej Grecji” J. G. Landels „Muzyka starożytnej Grecji i Rzymu” D. Szlagowska „Kultura muzyczna Antyku” K. Sachs „Muzyka w świecie starożytnym”</p> <p>Średniowiecze: J. Harper „Formy i układ liturgii zachodniej od X do XVIII wieku” E. Hinz, „Chorał gregoriański” R. Hoppin (ed.), Anthology of Medieval Music, New York 1978 R. Hoppin, Medieval Music, New York 1978 Z. Dobrzańska-Fabiańska „Polifonia średniowiecza”</p> <p>Renesans: Atlas A. W., Anthology of Renaissance Music, Nowy Jork 1998. Atlas A. W., Renaissance Music, Nowy Jork 1998. Feicht H., Polifonia renesansu, Kraków 1976. Reese G., Music in the Renaissance, Nowy Jork 1954.</p>

Taruskin R., *The Oxford history of western music*, t. 1, Nowy Jork 2005.

Barok:

Bukofzer M., *Muzyka w epoce baroku*. Warszawa 1970.

Obniska E., *Claudio Monteverdi. Życie i twórczość*, Gdańsk 1993.

Szweykowski Z., *Historia muzyki w XVII wieku. Muzyka we Włoszech. III Madrygał wielogłosowy* (współautorzy: Anna Szweykowska, Aleksandra Patalas, Zofia Fabiańska, Piotr Wilk), Kraków 2001.

Szweykowski Z., *Historia muzyki w XVII wieku. Muzyka we Włoszech. I Pierwsze zmiany* (współautorzy: Anna Szweykowska, Aleksandra Patalas) Kraków 2000.

Szweykowski Z., *Historia muzyki w XVII wieku. Muzyka we Włoszech. II Technika polichóralna* (współautorzy: Anna Szweykowska, Aleksandra Patalas) Kraków 2000.

Szweykowski Z., *Historia muzyki w XVII wieku. Muzyka we Włoszech. V Dramma per musica I* (współautorzy: Anna Szweykowska, Aleksandra Patalas, Zofia Fabiańska) Kraków 2007.

Szweykowski Z., *Między sztuką a ekspresją. 1 Florencja* (współautor: Anna Szweykowska) Kraków 1992.

Szweykowski Z., *Między sztuką a ekspresją. 2 Rzym* (współautor: Anna Szweykowska) Kraków 1994.

Klasycyzm i romantyzm:

Blume Friedrich (red.). (1949-1956). *Encyklopedia: Die Musik in Geschichte und Gegenwart*. Kassel: Bärenreiter.

Chomiński, Józef (1990). *Historia muzyki*, t. 2, Kraków: PWM.

Einstein Alfred, *Muzyka w epoce romantyzmu*, Kraków 1983.

Golianek Ryszard Daniel, *Muzyka programowa XIX wieku. Idea i interpretacja*, Poznań 1998.

Jarociński Stefan, *Ideologie romantyczne*, Kraków 1979.

Lissa Zofia, *Romantyzm w muzyce: definicja, kryteria, periodyzacja*. (W:), *Szkice z estetyki muzycznej*, Kraków 1965.

Michels, U. (2003). *Atlas muzyki*, t. 2. Warszawa.

Poniatowska Irena, *Muzyka fortepianowa i pianistyka w wieku XIX*, Warszawa 1991

Pociej Bohdan, *Mahler. Idea, dźwięk, forma*, Kraków 1992

Sadie, Stanley (red.). (2001). *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. London: Macmillan Publishers. New York: Grove's Dictionaries. (dostępna także wersja on-line)

Samson, J. (red.). (2001). *The Cambridge History of Nineteenth-Century Music*. Cambridge: Cambridge University Press.

Tomaszewski Mieczysław, *Studia nad pieśnią romantyczną*, Kraków 1997

Polony Leszek, *Poetyka muzyczna Mieczysława Karłowicza*, (rozdz. I), Kraków 1986

Henryk Wieniawski. *Composer and virtuoso in the musical culture of the XIX and XX centuries*, red. Jan Stęszewski, Poznań 2001.

Dahlhaus Carl (1988). *Idea muzyki absolutnej i inne studia*. Kraków: PWM.

Fubini Enrico (1997). *Historia estetyki muzycznej*. Kraków: Musica Iagellonica.

Pociej Bohdan (2006). *Z perspektywy muzyki. Wybór szkiców*. Warszawa: Biblioteka „Więzi”.

Irena Poniatowska, *Muzyka fortepianowa i pianistyka XIX wieku*, Warszawa 1991.

Tomaszewski Mieczysław (2005). *Chopin – człowiek, dzieło rezonans*. Polskie Wydawnictwo Muzyczne.

XX wiek:

Antokoletz E., *Muzyka XX wieku*, Poznań, 2009.

Ross A., *Reszta jest hałasem*, PIW, 2011.

Jarzębska A., *Spór o piękno muzyki. Wprowadzenie do kultury muzycznej XX wieku*, Wrocław 2004.

Eksteins M., *Święto wiosny. Wielka wojna i narodziny nowego wieku*, tłum. Krystyna Rabińska, Warszawa 1996.

Literatura na świecie, nr 01-02/1996 (numer poświęcony twórczości Cage'a)

Literatura uzupełniająca

- P. Orawski, „Lekcje muzyki. Część 1: Średniowiecze i renesans”
A. Lam (przeł. i opr.), „Minnesang. Niemiecka średniowieczna pieśń miłosna”
B. Pocij, artykuły o organum, motecie, balladzie i madrygale publikowane w Ruchu Muzycznym (udostępnione na portalu meakultura.pl)
J. Morawski „Teoria muzyki w średniowieczu”
Einstein A., The Italian Madrigal, Nowy Jork 1949.
Elders W., Composers of the low countries, przeł. G. Dixon, Clarendon Press, Oxford 1991.
Elders W., Symbolic Scores : Studies in the Music of the Renaissance, Leiden 1994.
Smither H., History of Oratorio, Chapel Hill 1987.
Hutchings A., The Baroque Concerto, Londyn 1961
- Beethoven. Studia i interpretacje, Kraków 2000
Charles Rosen, The Classical Style: Haydn, Mozart, Beethoven, New York 1971
Einstein A., Muzyka w epoce romantyzmu, Kraków 1983
Mozart. Człowiek i dzieło, Kraków 1975.
Jarosław Mianowski, Afekt w operach Mozarta i Rossiniego, Poznań 2004
Alina Mądry, Carl Philipp Emanuel Bach Estetyka – stylistyka – dzieło, Poznań 2003.
Karl Geiringer, Haydn, tłum. Ewa Gabryś, Kraków 1985.
Stefania Łobaczewska, Beethoven, Kraków 1983.
Wolfgang Amadeusz Mozart-Listy, Wybór, przekład, komentarze, kalendarium, indeksy - Ireneusz Dembowski, Warszawa 1991.
Danuta Szlagowska, Muzyka baroku, Gdańsk 1998.
Michel Thomas Roleder, A History of the concerto, Oregon 1994.
Jasińska Danuta, Styl brilliant a muzyka Chopina, Poznań 1995
Golianek Ryszard, Juliusz Zarębski. Człowiek-muzyka-kultura, Kraków 2004
Golianek Ryszard, Dzieła muzyczne Juliusza Zarębskiego. Chronologiczny katalog tematyczny, Kraków 2002
Dybowski Stanisław, Słownik pianistów polskich, Warszawa 2003
Z dziejów polskiej kultury muzycznej, tom 2: Od Oświecenia do Młodej Polski, red. S. Łobaczewska, Kraków 1966
Dziębowska Elżbieta, O polskiej szkole narodowej, (w:) Szkice o kulturze muzycznej XIX wieku, t. 1, Warszawa 1971

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line

<https://www.oxfordmusiconline.com/grovemusic>

<http://web.b.ebscohost.com/ehost/search/basic?vid=1&sid=7314adc0-7d43-4e72-9e61-23785e76b4e0%40sessionmgr103> [RILM]

<https://www.bn.org.pl/uslugi/centrum-kompetencji/udostepnianie-zbiorow-cyfrowych/polona>

<https://www.wbc.poznan.pl/dlibra>

<https://archive.org/>

<https://www.bn.org.pl/>